

Văn học và điện ảnh

Mã Pí Lềng

1-Văn học và điện ảnh là hai anh em, như nhiều người nói. Theo tôi, từ một truyện ngắn dở có một ý tưởng hoặc một chi tiết nào đó vẫn có đủ chất liệu gọi cho một nhà biên kịch tài ba biến nó thành một kịch bản hay. Có lẽ cũng như vậy, không nhất thiết một truyện ngắn hay, một tiểu thuyết hay là đã có đủ chất liệu cho nhà biên kịch chuyển thành kịch bản điện ảnh tốt ngay được. Nhiều nhà văn cứ hay phàn nàn rằng, truyện của tôi hay thế mà người ta chuyển thành phim dở ẹc, không còn thấy bóng dáng mình đâu nữa. Phàn nàn như thế thì tốt hơn hết là không nên đồng ý cho người ta dựa theo hay chuyển thể truyện của mình thành ra phim ảnh. Kịch bản điện ảnh hay dứt khoát phải do nhà biên kịch tài năng sáng tác ra. Một tác phẩm văn học được gọi là hay, không bao giờ bị giảm giá trị khi nó được chuyển thành phim, kể cả phim dở. Theo tôi, phim là tác phẩm của nhà đạo diễn. Một đạo diễn giỏi không bao giờ chọn kịch bản dở để làm phim cho mình. Nhà đạo diễn tài năng được kể bắt đầu từ khâu chọn kịch bản. Nhà văn và nhà biên kịch là hai nhà hoàn toàn khác nhau, bởi tính chất tư duy sáng tạo, đặc thù sáng tác và ngôn ngữ của hai thể loại hoàn toàn khác nhau.

Nhưng khác nhau thì khác nhau, nó vẫn là anh em ruột với nhau đấy. Tôi nói ruột là bởi vì bố đẻ của cả hai em đều là nghệ thuật cả.

2-Từ quan niệm này tôi xin kính biểu hăng phim truyền hình Việt Nam một sáng kiến thể này:

Các anh nên chọn một tác phẩm văn học (truyện ngắn hoặc tiểu thuyết) khả dĩ có nhiều yếu tố chuyển thành kịch bản phim truyền hình, tổ chức một cuộc thi viết kịch bản, chọn ra một kịch bản hay nhất, tổ chức tiếp một cuộc thi làm phim (tức là thi đạo diễn). Việc nhiều đạo diễn tham gia làm phim trên cùng một kịch bản thành nhiều bộ phim khác nhau, giúp cho khán giả có cơ hội hiểu biết công việc của các nhà làm phim hơn, đồng thời có dịp các nhà làm phim tiếp cận trực tiếp với khán giả bằng cách thông báo trước chương trình phát sóng và mời khán giả tham gia chấm điểm, gửi về bản đài. Tôi xin chắc khán giả sẽ rất vui khi thấy ý kiến của mình được nhà xuất bản quan tâm.

Kết quả cuộc thi này theo tôi dự đoán, sẽ rất sôi động và bổ ích. Nó sẽ đem lại nhiều kinh nghiệm cho các nhà sản xuất phim.

3-Có một nhà văn sáng tác theo một quy chế thể này: Trước hết là nghĩ ra một câu chuyện, một ý tưởng nào đó, sau đó sáng tác một câu chuyện truyền thanh, sau câu chuyện truyền thanh là một truyện ngắn, sau truyện ngắn là một tiểu thuyết, sau tiểu thuyết là kịch bản phim, kết thúc cung đoạn một câu chuyện, một ý tưởng là vở kịch nói hay một vở chèo, bằng chứng là không cuộc thi nào anh không đoạt giải, mặc dù chỉ là giải khuyến khích, sách của anh thuộc loại nặng tay nhất (quyển nào mỏng cũng 300 trang) và bán khá chạy. Tôi thấy anh là một mẫu sản xuất theo một công nghệ hơn là nhà văn bởi anh có khả năng kếp hợp nhuần nhuyễn giữa vai trò của văn học và các loại hình không phải văn học khác.